

Ethisch comité
Jaarverslag 2023

Samenvatting

- Adviesorgaan als resultaat van de eerste jaargang van Smart in Progress
- Inrichting: januari 2019
- 11 leden: 5 vennoten die uitgeloot werden, 2 externe deskundigen, 3 vaste medewerkers, 1 voorzitter
- Contact: comite.ethique@smart.coop

In 2023

- 8 vergaderingen, waaronder 1 teambuilding
- Gedeeltelijke vernieuwing van het comité en voorzitterswissel
- 3 cases behandeld
- Hulp van een secretariaat om tijdens de vergaderingen nota te nemen
- Uitwerking van een bijlage bij de aanbevelingen

I. SAMENSTELLING VAN HET ETHISCH COMITÉ

In 2023 is de samenstelling van het ethisch comité op verschillende vlakken veranderd.

Sonia Kenis, adviesverlener Smart en lid van het ethisch comité in 2022, besliste om het comité te verlaten. Sarah de Heusch, die advocacy officer was bij de algemene directie en het comité voorzat sinds het begin, verliet Smart en werd dus als voorzitter van het ethisch comité vervangen. Er werden drie nieuwe leden uit de vaste teams aangetrokken en onder de gebruikers van de tools en diensten werd één lid uitgeloot. Onder de leden van het ethisch comité werd ook een voorzitter aangeduid. Het ethisch comité is dus als volgt samengesteld:

- 6 vennoten van categorie A (gebruikers van de tools en diensten): Marc Descamps, Ann De Visscher (voorzitter), Latitia De Vuyst, Séverine Lacante, Lucas Lecomte en Thibault Scheuer
- 3 vennoten van categorie B (vaste teams): Arnaud Barbier, Erwin Carlier en Julie Leduc
- 2 externe deskundigen: Monique Boulad, voormalig voorzitter van het ethisch comité van de Federatie van Franstalige wijkgezondheidscentra, en Gabrielle Mirbeau, voormalig lid van het ethisch comité van Coopaname.

In 2023 werd het ethisch comité ook bijgestaan door twee personen van het algemeen secretariaat om nota te nemen tijdens de vergaderingen en de verslagen op te maken. Zo konden de besprekingen vlotter verlopen, wat dan weer de werking van het comité ten goede kwam.

II. ACTIVITEIT 2023

Vergaderingen en werking van het ethisch comité

In 2023 is het ethisch comité acht keer bijeengekomen. De vergaderingen vonden plaats om de zes weken (in plaats van elke maand in 2022) en duurden doorgaans drie uur.

Op 30 en 31 maart 2023 vond er een teambuilding plaats met een opleiding over besluitvorming door gemeenschappelijk overleg. Rekening houdend met het vertrek van Sarah de Heusch verkozen de leden ook een nieuwe voorzitter. Omdat niemand zich kandidaat had gesteld, ging het comité over tot een verkiezing zonder kandidaat. Daaruit volgde de aanstelling van Ann De Visscher als voorzitter van het ethisch comité. Ze nam de tijd om zich in te werken en een plan uit te tekenen voor de toekomstige werking van het ethisch comité.

Alle leden van het ethisch comité worden vergoed voor het werk dat ze sinds juni 2021 doen. De uitgelote leden en externe deskundigen worden vergoed volgens het barema dat gebruikt wordt voor de personen die prestaties uitvoeren in verband met het coöperatief leven van Smart. Om wettelijke redenen krijgen de vaste medewerkers sinds 2019 hun uurloon betaald, omdat de gepresteerde uren als werkuren worden beschouwd.

Sinds 2023 wordt er na elke aanbeveling een enquête verstuurd naar de persoon die het comité heeft aangeschreven. Zo kunnen de leden van het comité nagaan of ze op het goede spoor zitten met hun besprekingen.

Behandelde onderwerpen

In 2023 beantwoordde het comité drie aanvragen: een van de operationele directie, een van de algemene directie en een geval dat door de leden zelf werd aangebracht.

1. Cryptogeld

Het ondersteuningsteam van de operationele directie (DOP) stuurde aan het ethisch comité een vraag door van de adviesverleners over de betaling van diensten in cryptogeld. De besprekingen leidden tot een aanbeveling voor de afdeling coöperatief leven en voor de operationele directie.

2. Transparantie

De leden van het comité stelde zich vervolgens zelf de vraag over de transparantie van wat ze doen en de betrouwbaarheid van de aanbevelingen die ze geven. Ze bespraken het onderwerp en formuleerden een aanbeveling ter attentie van de Raad van bestuur.

3. Astrologie en reclame

Een teamlid van de algemene directie schreef het comité aan over de publicatie van (openbare) reclame op de sociale netwerken van Smart over de horoscoop van personen, meer bepaald om astrologiediensten aan te bevelen. Er werd gevreesd voor een mogelijk misbruik van de lichtgelovigheid van bepaalde personen die dat soort alternatieve praktijken met zich kan meebrengen.

III. VOORUITZICHTEN 2024

De voorzitter van het comité werd tijdens de algemene vergadering in juni 2023 aangesproken over het onderwerp kunstmatige intelligentie. Eind 2023 ontstond er dan ook een uitvoerig debat over het fenomeen en de impact ervan op de activiteiten van de leden van de coöperatie. Er werd een oproep tot getuigenissen gelanceerd bij de leden om info te verzamelen.

Op vraag van de nieuwe leden van het comité zal er in de eerste maanden van het jaar een vorming over ethische vragen georganiseerd worden. De perfecte gelegenheid om wat meer tijd samen door te brengen en de groepsgeest te versterken.

In het eerste trimester 2024 zal er voor de vaste teams en de leden een bijeenkomst georganiseerd worden in Brussel, niet alleen om de bestaansredenen van het ethisch comité te herhalen, maar ook om uit te leggen waarom en hoe het kan aangeschreven worden.

Naar aanleiding van de aanbeveling over het cryptogeld zal de afdeling Levenslang leren van Smart/PVCB in 2024 een tegensprekelijk debat organiseren, waarop het ethisch comité te gast zal zijn.

In 2024 wil het ethisch comité ook blijven bijdragen tot de onderlinge kennismaking tussen alle instanties van Smart, om de dialoog en het wederzijdse begrip tussen de verschillende bestuursorganen van Smart te bevorderen (Raad van bestuur, directiecomité, ondernemingsraad en het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW), en het ethisch comité).

Het comité zal ook een nieuw lid verwelkomen als vervanging voor Marc Descamps, wiens mandaat in januari 2024 afloopt.